

Tukaj navajamo nekaj najpogosteje zastavljenih vprašanj. Če imaš še kakšno vprašanje nam lahko pišeš na naš e-mail: [projekt.virus\[at\]dsms.net](mailto:projekt.virus@dsms.net) ali [slomsic_aids\[at\]slomsic.org](mailto:slomsic_aids@slomsic.org) .

1. Kje v telesu najdemo HIV?

Najbolj kužne tekočine v človeškem telesu so:

- 1. kri,**
- 2. semenska tekočina,**
- 3. izločki nožnice,**
- 4. materino mleko.**

HIV se v večjih količinah nahaja tudi v:

- 1. amnionski tekočini,**
- 2. cerebrospinalni tekočini,**
- 3. sinoviji okoli sklepov.**

V minimalnih količinah (ki pa NE! zadostujejo za prenos okužbe) je HIV prisoten v:

- 1. slini,**
- 2. solzah,**
- 3. serozni tekočini žuljev.**

HIV ni prisoten v: urinu, blatu, izbruhani vsebini, znoju (če ni primešane krvi!).

2. Kako dolgo preživi HIV zunaj človeškega telesa?

HIV je izredno občutljiv na spremembe v okolici. Objavljene so le redke raziskave na temo življenske dobe virusa, zato tukaj ostaja še veliko nerešenih vprašanj. Eden večjih

problemov je, da je izredno težko natančno oceniti obstojnost virusa zunaj telesa v vsakdanjem, ne-laboratorijskem, nenadzorovanim okolju.

Ena od raziskav je pokazala, da v laboratorijskem okolju virus ni občutljiv na mraz, hitro pa propade pri 60°C. Ugotovili so tudi, da HIV lahko včasih preživi v krvi znotraj inekcijske igle na sobni temperaturi tudi šest dni.

3. Ali so kondomi učinkovita zaščita pred HIV?

Ja. Dokazano je, da je ob pravilni, vsakokratni uporabi lateksovih kondomov, zaščita dobra.

Dokaz za učinkovitost kondomov je uporaba le teh med "diskordantnimi" pari; to so pari kjer je eden izmed partnerjev okužen s HIV. V evropski študiji 123 diskordantnih parov, ki so navajali redno uporabo kondoma, se niti eden izmed partnerjev ni okužil. V skupini 122 parov, ki pa so navajali neredno uporabo kondoma, je prišlo do 12 okužb partnerjev.

V laboratorijskih pogojih so lateksni kondomi dobro učinkoviti za preprečevanje prenosa HIV. Pore v lateksu so namreč premajhne in virus skozi njih ne prehaja. Vendar kljub temu, zunaj laboratorijskih razmer, zaradi nepravilne uporabe kondomov učinkovitost pade.

Kondomi so uspešna zaščita tudi pred drugimi spolno prenosljivimi boleznimi: herpes simplex virus, hepatitis B, klamidijske infekcije in gonoreja.

4. Ali se lahko okužiš, če pri vaginalnem odnosu ne pride do izliva?

Vsaka penetracija penisa v nožnico je tvegana. HIV je v velikih količinah prisoten v predsemenski tekočini, ki se iz penisa izloča že pred izlivom semena. Predsemenska tekočina pride tako v stik s sluznicami, ki jo virus HIV lahko prehaja. Uporaba zaščite je potrebna pri vsaki penetraciji ne glede na izliv!

5. Ali se HIV prenaša s poljubljanjem?

HIV se s poljubljanem NE prenaša!

HIV je v slini prisoten v zelo majhnih količinah, ki ne morejo povzročiti okužbe.

Registriran je le en dokazan primer prenosa s poljubom, pri katerem pa je šlo za prenos preko krvi, ki se je izločala okuženemu partnerju med poljubom. Poljubljanje torej ni visoko tvegano obnašanje, se mu je pa bolje izogibati če ima kateri izmed partnerjev poškodbe ustne sluznice iz katerih krvavi.

6. Ali komarji prenašajo HIV?

Več raziskav je dokazalo, da komarji in druge sorodne žuželke, ne prenašajo HIV, tudi v območjih kjer je veliko HIV in veliko komarjev. HIV živi le znotraj človeškega telesa in v žuželki hitro propade, torej se na tak način ne more razmnoževati in širiti naprej. Bolezni kot je malarija se prenašajo s komarji, ker se povzročitelj nahaja v slini komarja, ki jo ta vbrizga ob piku v človeka. HIV ni nikoli prisoten v slini komarja.

7. Kako lahko vem, da sem se okužil ne da bi se šel testirati?

Okužba s HIV se lahko dokaže le s testiranjem. Simptomi, ki jih nekateri razvijejo med akutnim HIV sindromom kmalu po okužbi so zelo nespecifični: glavobol, bolečine v mišicah, vročina, bolečina v žrelu... in jih večina ljudi doživi tudi večkrat v svojem življenju zaradi drugih infektov (npr. gripa).

Pogostejši simptomi, ki se pojavijo okuženim kasneje so: izguba telesne teže, suh kašelj, ponavljajoča se vročina in nočno potenje, huda utrujenost in izčrpanost, povečane in boleče bezgavke pod ramami, ingvinalnem predelu in na vratu, dolgotrajna driska,... Tudi ti simptomi so lahko povezani s številnimi drugimi obolenji.

Še enkrat. Okužbo s HIV lahko dokažemo le s testiranjem. Če se sprašuješ ali si se sam okužil čimprej obišči eno izmed ambulant, kjer se lahko na okužbo testiraš!

8. Kaj je diagnostično okno?

Diagnostično okno je obdobje od okužbe do pojava protiteles v krvi (serokonverzija), ki jih dokazujemo pri diagnostičnih testih (test postane pozitiven). Večina (95%) ljudi razvije protitelesa v 3 mesecih po okužbi, 99% v 6 mesecih. To je glavni razlog, da je test treba ponoviti čez 3-6 mesecev, kadar imamo v anamnezi možnost okužbe pred kratkim. Če se pri presejalnem testiranju uporablja tudi neposredno dokazovanje HIV (npr. p24

antigeni test) se diagnostično okno skrajša na poldrugi mesec.

9. Bil/a sem pasivna v oralnem spolnem odnosu. Ali sem se okužil/a?

Možnost okužbe ob opisanem primeru je izredno majhna. Pri tem spolnem odnosu pride v stik le slina ženske/moškega s tvojimi sluznicami (moški: glavica penisa, ženska: nožnica in zunanja spolovila). V slini je virus prisoten le v izredno majhnih količinah, ki ne zadostujejo za okužbo. Verjetnost okužbe je enaka kot pri poljubljanju, kjer pravimo da je poljubljanje, kjer ni krvi, varno. Enako gre pri sprejemanju oralnega seksa.

Ali si se okužil oziroma ali si okužen se lahko ugotovi le s testiranjem!

10. Izvajal/a sem oralni spolni odnos. Ali je možnost, da sem se okužil/a?

Možnost obstaja. Drugi izraz za opisan odnos je oralni receptivni odnos. Kadar imamo oralni odnos s fantom, pride do izliva sperme v usta, torej sperma pride v stik s sluznico in prenos je mogoč. V primeru, ko imamo oralni odnos z žensko pridejo v stik ženski nožnični izločki z našo sluznico. Prenos HIV (in drugih spolno prenosljivih bolezni) je mogoč.

Ali si se okužil oziroma ali si okužen se lahko dokaže le s testiranjem!

11. Imel sem nezaščiten spolni odnos. Kakšna je verjetnost da se okužim s HIV?

Ob nezaščitem spolnem odnosu pride v stik sperma/nožnični izločki z sluznicami (moški: glavica penisa, ženska: nožnica). Glej tudi [PRENOS HIV !](#)

Kot lahko vidiš v spodnji tabeli so možnosti okužbe ob enem nezaščitem odnosu relativno majhne. Vendar ne pozabi, nezaščiteni spolni odnosi so kot igranje rulete. Le en nezaščiten spolni odnos je lahko dovolj in življenje se ti postavi na glavo!!!

12. Ali istočasna okužba z drugo spolno boleznijo vpliva na verjetnost okužbe s HIV?

Ljudje, ki že bolujejo za eno izmed spolno prenosljivih okužb (SPO), so bolj dovzetni za okužbo s HIV. Vzrok za to je razdražena in/ali poškodovana koža oz. sluznica spolovil, ki omogoča lažji prehod HIV v krvni obtok. Drugi vzrok je primarna prizadetost imunskega sistema zaradi SPO, ki prav tako poveča možnost prenosa HIV.

Obstajajo ocene, da ima s HIV-om okužena oseba, ki istočasno boluje za drugo SPO, 3-5 krat večjo verjetnost, da okuži partnerja (za razliko od s HIV-om okužene osebe brez druge SPO).